

GIMDOS KAKLELIO MEDŽIAGOS PAĖMIMO CITOLOGINIAM TYRIMUI AR AUKŠTOS RIZIKOS ŽMOGAUS PAPILOMOS VIRUSO TYRIMUI ATLIKTI TVARKA

1. Prieš imant gimdos kaklelio medžiagą citologiniam tyrimui ar aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso (toliau – AR ŽPV) tyrimui atlikti, įvertinama moters bendra sveikatos būklė ir įsitikinama, kad nėra simptomų (kraujavimas, išskyros ir kt.), kurie galėtų iškreipti tyrimo rezultatus.

2. Moteriai, išreiškusiai pageidavimą, arba moteriai, kuri gali būti laikoma negebančia vertinti savo interesų, turi būti sudarytos galimybės tyrimo metu dalyvauti ją lydinčiam asmeniui. Fizinę ar intelekto negalią turinčioms moterims suteikiama pakankamai laiko ir užtikrinama jų poreikius tenkinanti aplinka. Jei įmanoma, užtikrinamas patekimas į patalpą neįgaliojo vežimėliu.

3. Gimdos kaklelio medžiaga citologiniam tyrimui ar AR ŽPV tyrimui atlikti imama moteriai gulint ginekologinėje kėdėje. Tyrimo trukmė 10–15 min.

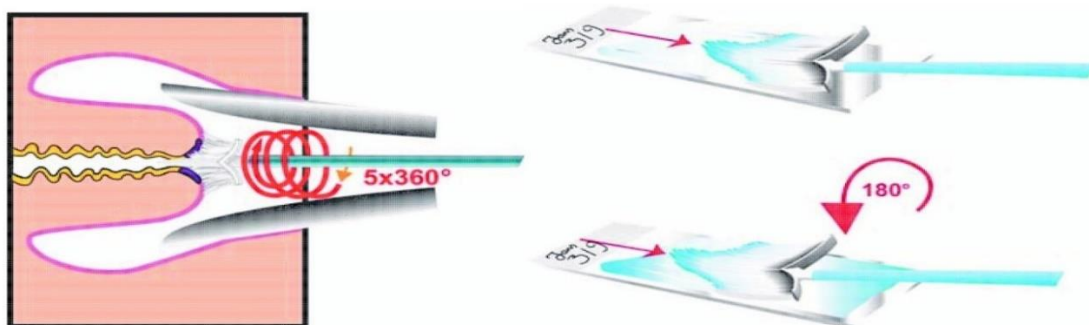
4. Skėtiklis ėminiui imti pasirenkamas atsižvelgiant į moters lytinio plyšio plotį, kad būtų galima patogiai įkišti nesukeliant skausmo. Prieš kišant rekomenduojama skėtiklį sušildyti iki kūno temperatūros ranka, ant kurios užmata pirštinė. Skėtiklis kišamas išilgai angos ašies, į makštį įkišus iki pusės pasukamas 90 laipsnių ir įkišus iki galo atveriamas. Jei reikia, galima naudoti nedidelį kiekį drungno vandens ar vandenyje tirpus lubrikanto, tačiau jis turi neužteršti gimdos kaklelio paviršiaus, nes tai pablogintų mėginio kokybę.

5. Gimdos kaklelis vizualizuojamas. Įvertinama gimdos kaklelio išvaizda, gimdos kaklelio išvaizda ir rasti pokyčiai aprašomi. Jei yra akivaizdi makšties infekcija, moteris kraujuoja iš gimdos, tyrimą reikia atidėti ir paskirti kitą vizitą.

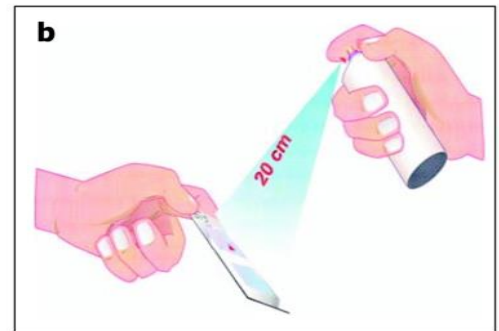
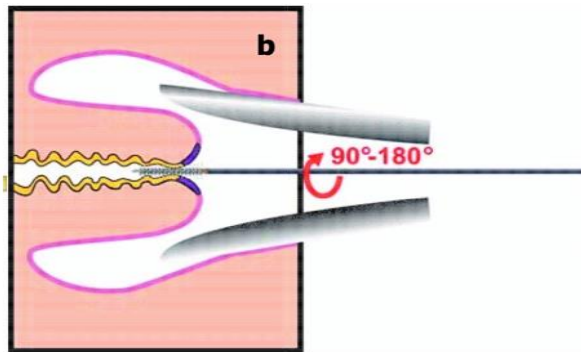
6. Prieš imant medžiagą, gimdos kaklelį reikia švelniai perbraukti vatos gabalėliu. Prieš imant medžiagą negali būti daromi kiti tyrimai ar į makštį pilama skysčių.

7. Gimdos kaklelio medžiaga citologiniam tyrimui atlikti imama iš ląstelių transformacijos zonos, t. y. iš epitelio jungties vietos, kur ektocervikso plokščiojo epitelio ląstelės pakeičia endocervikso stulpinio epitelio ląstelės. Ėminį rekomenduojama imti endocervikaline šluotele, taip pat gali būti naudojamas šluotelės ir endocervikalinio šepetėlio derinys.

8. Jei gimdos kaklelio medžiaga citologiniam tyrimui imama endocervikaline šluotele, šluotele tuo pačiu metu imamos ir endocervikalinės, ir egzocervikalinės ląstelės. Šluotelės ilgieji šereliai įkišami į gimdos kaklelio kanalą. Šluotelė švelniai spaudžiama prie gimdos kaklelio ir sukama 5 kartus 360 laipsnių kampu pagal laikrodžio rodyklę. Tada šluotele švelniai perbraukiama per objektinį stiklėlį, šluotelė apverčiama ir dar kartą perbraukiama per stiklėlį. Mėginys ant stiklelio nedelsiant užfiksuojamas – ant stiklelio 3 kartus papurškiama fiksatoriumi stačiu kampu 20 cm atstumu. Stiklelis horizontaliai paliekamas nudžiūti atviroje erdvėje, kaip parodyta paveiksle:

9. Gimdos kaklelio medžiaga citologiniam tyrimui atlikti imama endocervikaliu šepetėliu tais atvejais, kai epitelijų jungties vieta yra aukštai gimdos kaklelyje (dažnai – po menopauzės), po gimdos kaklelio operacijos ir kt. Patariama naudoti endocervikalinę šluotelę, po to endocervikaliu šepetėliu atskirai paimti ląstelių iš gimdos kaklelio kanalo. Du trečdaliai endocervikalinio šepetėlio įkišama į endocervikalinį kanalą, kad apatiniai šereliai vis dar būtų matomi, ir švelniai pasukama 90–180 laipsnių kampu. Tada šepetėlio galvutė dedama ant objekcinio stiklelio ir švelniai, per daug nespaudžiant, sukama išilgai stiklelio paviršiaus. Šereliai sukami priešinga kryptimi nei imant mėginį iš gimdos kaklelio kanalo, kaip parodyta paveiksle. Tepinėlis nedelsiant užfiksuojamas, kaip parodyta paveiksle.

10. Paimta medžiaga kuo skubiau užfiksuojama ant stiklelio. Po fiksavimo standartinis stiklelis turi visiškai išdžiūti ore horizontalioje padėtyje. Išdžiūvęs stiklelis dedamas į specialią transportavimo dėžutę. Jeigu stiklelis įdedamas per greitai, šlapias mėginys gali prilipti prie kraštų.

11. Gimdos kaklelio medžiaga AR ŽPV tyrimui atlikti imama iš gimdos kaklelio taip pat kaip ir medžiaga citologiniam tyrimui, tačiau naudojamos specialios plastikinės endocervikalinės šluotelės, mėginys imamas pagal gamintojo pateiktus pavyzdžius ir instrukcijas. Rekomenduojama prieš imant medžiagą susipažinti su turima AR ŽPV tyrimo sistema ir gamintojo instrukcijomis. Tyrimas atliekamas griežtai vadovaujantis gamintojo instrukcija. Paėmus medžiagą, buteliuko dangtelis tvirtai užsukamas, kad transportuojant medžiaga nepratekėtų.

12. Paėmus ėminį, aiškiai ir išsamiai užpildoma siuntimo ir atsakymo forma, kurios minimalus duomenų rinkinys pateiktas Gimdos kaklelio piktybinio naviko ankstyvosios diagnostikos programos organizavimo, paslaugų teikimo ir kokybės reikalavimų aprašo 20 priede „Minimalus Gimdos kaklelio piktybinio naviko ankstyvosios diagnostikos programos molekulinį ir citologinių tyrimų siuntimo ir atsakymo duomenų rinkinys“ (toliau – siuntimas).

13. Jei gimdos kaklelio medžiaga imama citologiniam tyrimui atlikti, moterį identifikuojantys duomenys užrašomi pieštuku ant stiklelio. Jei gimdos kaklelio medžiaga imama AR ŽPV tyrimui atlikti, moterį identifikuojantys duomenys užrašomi tušinuku ant buteliuko. Moterį identifikuojantys duomenys gali būti koduojami užklijuojant skysčiams atsparų lipduką.

14. Apie ėminio paėmimą pažymima moters medicininiuose dokumentuose.

15. Paimti ėminiai į citologinį tyrimą ar AR ŽPV tyrimą atliekančią įstaigą (toliau – laboratorija) išsiunčiami kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo medžiagos paėmimo kartu su užpildytu siuntimu.

Iki transportavimo citologinio tepinėlio stikleliai išdžiovinami ir dedami į specialią transportavimo dėžutę, kurioje gali būti laikomi iki patekimo į laboratoriją. AR ŽPV tyrimo mėginių buteliukai laikomi kambario temperatūroje.